

Papierloos werken **monitor 2020**

Onderzoek naar papierloos werken in Nederland, Duitsland,
België, Oostenrijk en Zwitserland, december 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
1 Samenvatting	4
2 Papierloos werken groeit, maar praktijk blijkt weerbarstig	5
3 Leidinggevenden geven niet het goede voorbeeld	7
4 Het papierloze kantoor wordt aantrekkelijker en realistischer	8
5 Laptop en smartphonegebruik opnieuw in de lift	12
6 De Coronacrisis en thuiswerken	13
7 Conclusie	18
'Papier en printen? Tenzij het niet anders kan!'	20

Inleiding

Ook dit jaar heeft Fellow Digitalts een onderzoek uitgevoerd naar papierloos werken bij bedrijven in Nederland, België en Duitsland. Eerder gebeurde dit in 2013, 2015 en 2018. Nieuw in deze vierde editie is de toevoeging van Oostenrijk en Zwitserland. Uiteraard blijft de impact van de Coronacrisis niet onbesproken. Hoe wordt zo'n onderzoek uitgevoerd? We stellen medewerkers, op alle niveaus in de organisatie, vragen over wat zij van werken zonder (of: met niet al te veel) papier vinden en in hoeverre papierloos werken al in de praktijk wordt gebracht.

Is een papierloos kantoor op korte termijn realistisch? Is werken zonder papier handig? Hangt een voorkeur voor papier samen met een voorkeur voor thuiswerken of juist niet? Deze en meer vragen werden in dit onderzoek aan de 750 respondenten (150 per land) voorgelegd. Het gaat om medewerkers van bedrijven die gezamenlijk een representatieve steekproef vormen van het bedrijvenbestand in Nederland, Duitsland, België, Oostenrijk en Zwitserland. Onder de deelnemers is een eerlijke verdeling gemaakt naar relevante kenmerken, zoals grootte van de organisatie, functie, leeftijd en geslacht.

De Papierloos Werken Monitor 2020 heeft weer een paar verrassende uitkomsten. De tevredenheid over het eigen printgedrag is overal flink afgenomen. En in alle onderzochte landen is de meerderheid van de bedrijven even veel of juist minder gaan printen dan vóór de Coronacrisis.

Hans Koekkoek, Fellow Digitalts

1. Samenvatting

Uit de Papierloos Werken Monitor 2020 blijkt dat ondanks de voortschrijdende digitalisering werknemers nog steeds veel papier gebruiken. De praktijk ziet er minder papierloos uit dan de wens om zonder papier te gaan werken.

Dat geldt voor alle onderzochte landen: Nederland, België, Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.

Papier blijft nodig

Het werken met papier blijft nodig, vinden vooral leidinggevendenden in Nederland (75 procent), Duitsland (70 procent) en Oostenrijk (60 procent). In Zwitserland en België is men iets minder overtuigd van de noodzaak van printen.

Papier heeft voordelen zoals het maken van aantekeningen, bladeren en goed overzicht hebben in het document.

Nederlanders printen dagelijks op het werk 11,3 bladzijdes (17,4 bladzijdes in 2018). In België print men in 2020 dagelijks 15,8 bladzijdes (in 2018: 17,1 bladzijdes).

Duitsers printen in 2020 een recordhoeveelheid van 51,0 bladzijdes per dag (2018: 26,0 bladzijdes). In Oostenrijk worden in 2020 dagelijks 19,7 bladzijdes geprint, en in Zwitserland tot slot 21,0 bladzijdes.

Kentering

Toch komt er een kentering in het denken over werken met papier. Papier is niet altijd een voordeel ten opzichte van digitaal. Slechts 17 procent van de Nederlanders is het eens met de stelling 'Om goed thuis te werken print ik veel uit' (in 2015 was dat nog 38 procent). In Nederland vindt slechts 12 procent dat papier in de tas een productief gevoel geeft. Ook in de andere landen krijgt deze stelling weinig bijval. Voor alle landen geldt: de meeste projecten lenen zich prima voor digitaal – dus papierloos – werken.

Papierloos werken populairder, tevredenheid afgenomen

Papierloos werken is de afgelopen vijf jaar populairder geworden, zowel in Nederland, België als Duitsland. Ook in Oostenrijk en Zwitserland vindt men papierloos werken over de hele linie aantrekkelijk. Toch is de tevredenheid over het eigen printgedrag flink afgenomen. In Zwitserland (slechts 40 procent tevreden) en Oostenrijk (48 procent tevreden) is men erg ontevreden over het aantal geprinte pagina's. En in Nederland (69 procent), België (60 procent) en Duitsland (54 procent) is de tevredenheid sinds 2018 een stuk minder geworden.

Voordelen van papierloos

Werknemers in Nederland, België en Duitsland erkennen de voordelen van papierloos werken. Rond de 70 procent van de bedrijven vindt dat het makkelijker is om documenten papierloos te bewaren. Op digitale wijze is het makkelijker om documenten te delen (in Nederland vindt dat nu zelfs 84 procent van alle bedrijven). Minstens de helft van alle werkenden vindt documenten weggevoeren makkelijker als het papierloos plaatsvindt.

Corona en thuiswerken

Met name in Nederland (61 procent) en België (48 procent) is men tijdens de Coronacrisis meer gaan thuiswerken. In alle onderzochte landen is de meerderheid van de bedrijven even veel of juist minder gaan printen dan vóór de Coronacrisis.

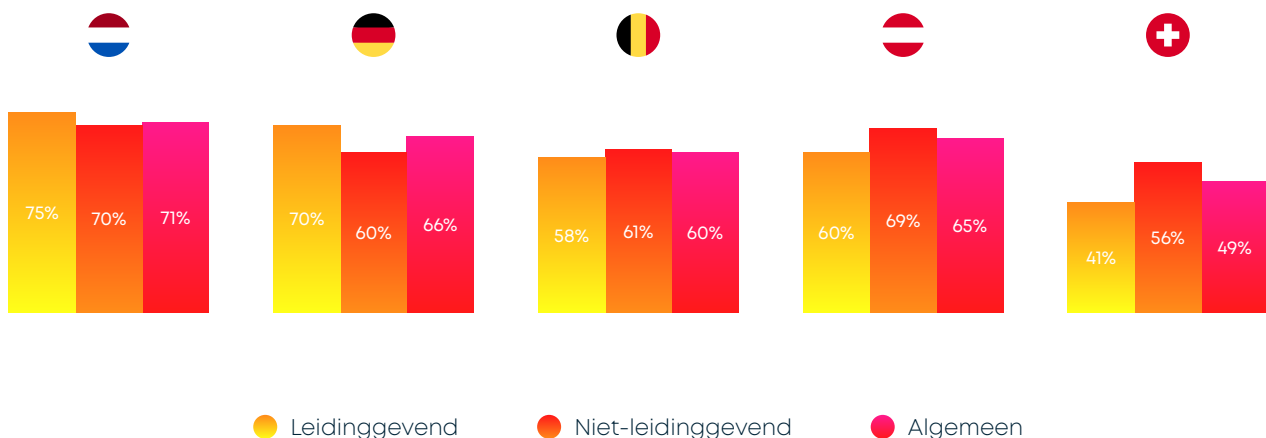
2. Papierloos werken groeit, maar praktijk blijkt weerbarstig

Uit de Papierloos Werken Monitor 2020 blijkt dat ondanks de voortschrijdende digitalisering werknemers nog steeds veel papier gebruiken. De praktijk ziet er minder papierloos uit dan de wens om zonder papier te gaan werken. Dat geldt voor alle onderzochte landen: Nederland, België, Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.

De tevredenheid over het eigen printgedrag is flink gedaald. In Zwitserland (slechts 40 procent tevreden) en Oostenrijk (48 procent tevreden) is men erg ontevreden over het aantal geprinte pagina's. Ook in Nederland (69 procent), België (60 procent) en Duitsland (54 procent) is de tevredenheid sinds 2018 een stuk minder geworden.

'Printen blijft nodig', vinden vooral de leidinggevenden in Nederland, Duitsland en Oostenrijk (respectievelijk 75, 70 en 60 procent). In Zwitserland en België is men iets minder overtuigd van de noodzaak van printen. Toch vindt een meerderheid in alle onderzochte landen een kantoor zonder papier een zeer aantrekkelijk vooruitzicht. De praktijk van minder papier blijkt dus nog steeds weerbarstig.

'Printen blijft nodig'

Liever digitaal

Maar er komt verandering in de perceptie van het werken met papier. Papier is niet altijd een voordeel ten opzichte van digitaal.

Slechts 17 procent van de Nederlanders is het eens met de stelling 'Om goed thuis te werken print ik veel uit' (in 2015 was dat nog 38 procent). In de andere landen is men het vaker eens met die stelling: België (28 procent), Duitsland (33 procent), Oostenrijk (26 procent) en Zwitserland (32 procent).

In Nederland vindt slechts 12 procent dat papier in de tas een productief gevoel geeft. Ook in de andere landen krijgt deze stelling weinig bijval. De communis opinio in de vijf landen is dat in meer dan 90 procent van de gevallen projecten zich goed lenen voor digitaal – dus papierloos – werken.

Perceptie

Land					
Om goed thuis te werken print ik veel uit (%)	59 oneens	42 oneens	42 oneens	44 oneens	45 oneens
Papier in de tas geeft een productief gevoel (%)	63 oneens	41 oneens	26 oneens	47 oneens	49 oneens
Papierloos werken vereist veel voorbereiding (%)	29 oneens	23 oneens	26 oneens	30 oneens	35 oneens
Niet elk project leent zich voor papierloos (%)	7 oneens	8 oneens	9 oneens	9 oneens	7 oneens
Papierloos leidt tot overdaad aan informatie (%)	25 oneens	30 oneens	24 oneens	27 oneens	27 oneens

3. Leidinggevenden

geven niet het goede voorbeeld

Leidinggevenden printen meer dan niet-leidinggevenden. Uitschieters zijn Duitsland en Nederland, waar leidinggevenden aanzienlijk meer pagina's per dag printen dan niet-leidinggevenden. Duitse leidinggevenden printen maar liefst 56 pagina's meer uit dan de niet-leidinggevenden. Ook valt op dat Zwitserse leidinggevenden vaker ontevreden zijn over het printgedrag (slechts 31 procent tevreden). Wel zijn de meeste leidinggevenden in alle landen het erover eens dat papierloos werken een zeer aantrekkelijk én realistisch vooruitzicht is.

Gedrag en perceptie

Land										
Functie										
Bladzijdes per dag op het werk	23,3	5,2	77,0	21,1	17,3	14,5	24,4	16,6	26,0	16,9
Tevredenheid print (%)	69	69	57	49	54	65	50	47	31	48
Applicatie zelf kiezen (%)	69	63	71	54	59	50	62	64	59	56
Aantrekkelijkheid papierloos werken (%)	67	50	62	57	61	42	62	52	61	57
Realistisch (%)	53	52	60	56	59	48	52	56	60	54
Veel printen om goed thuis te kunnen werken (%)	48 <small>oneens</small>	64 <small>oneens</small>	45 <small>oneens</small>	39 <small>oneens</small>	39 <small>oneens</small>	46 <small>oneens</small>	36 <small>oneens</small>	49 <small>oneens</small>	42 <small>oneens</small>	47 <small>oneens</small>

Leidinggevend

Niet-leidinggevend

4. Het papierloze kantoor

wordt aantrekkelijker en realistischer

Papierloos werken is tussen 2018 en 2020 populairder geworden, althans wat Nederlanders, Belgen en Duitsers betreft. Ook vinden veel respondenten een papierloos kantoor realistischer dan twee jaar geleden, vooral in Duitsland (59 procent).

Papierloos werken zorgt voor een aantal voordelen, die men in toenemende mate gaat inzien. Zo is het makkelijker om documenten papierloos te **bewaren** (in 2020 is dat bij rond de 70 procent van de bedrijven gemeengoed).

Op digitale wijze is het makkelijker om documenten te **delen** (in Nederland vindt dat nu zelfs 84 procent van alle bedrijven). Minstens de helft van alle werkenden vindt documenten **weggoien** makkelijker als het papierloos plaatsvindt.

Gedrag en perceptie

Land										
Jaar	2018	2020	2018	2020	2018	2020	2020	2020	2020	2020
Een kantoor zonder papier is een zeer aantrekkelijk vooruitzicht (%)	54	56	48	59	47	51	56	59		
Een kantoor zonder papier is een zeer realistisch vooruitzicht (%)	52	52	51	59	45	53	55	57		
Papierloos werken maakt documenten makkelijker te bewaren (%)	72	76	71	69	61	68	71	65		

Gedrag en perceptie (vervolg)

Land								
Jaar	2018	2020	2018	2020	2018	2020	2020	2020
Papierloos werken maakt documenten makkelijker te delen met anderen (%)	80	84	73	69	72	73	66	61
Makkelijker weggooiden van documenten (%)	52	48	55	63	49	53	59	47
Betere werk-privé-balans (%)	19	22	37	45	26	35	38	29
Papierloos werken leidt tot meer vrije tijd (%)	21	24	35	42	25	38	29	31

Minder papier, meer vrije tijd?

Voorals Duitsers (45 procent) vinden dat papierloos werken leidt tot een betere werk-privébalans. Ook leidt papierloos werken volgens 42 procent van de Duitsers tot meer vrije tijd. In de andere landen is men daar minder stellig over.

“Voorals Duitsers (45 procent) vinden dat papierloos werken leidt tot een betere werk-privébalans.”

Belgen en Nederlanders: graag aantekeningen op papier

In België en Nederland maakt men graag aantekeningen op papier (63 en 62 procent). Zwitsers en Duitsers vinden het fijn om te bladeren en op papier een goed overzicht van het document te hebben (rond de 60 procent).

Vergeleken met werken op een papierloos apparaat (zoals tablet, laptop, smartphone), lijkt mij werken met papier handiger wat betreft ...

Land					
Navigeren tussen documenten (%)	41	52	48	48	51
Commentaar geven met meerdere mensen op een document (%)	35	55	42	58	49
Aantekeningen maken (%)	62	57	63	49	60
Bladeren (%)	56	60	55	52	62
Werken in meerdere documenten tegelijk (%)	41	55	50	58	49
Thuiswerken (%)	37	48	45	43	51
Goed overzicht van document (%)	52	57	53	48	62
Werken op ongebruikelijke plekken (%)	42	48	49	55	54
Overhandigen van papier maakt meer indruk (%)	44	40	39	40	35
Papier op bureau laat zien wat je nog moet doen (%)	50	55	51	51	41

Tevredenheid neemt af

In België en Nederland maakt men graag aantekeningen op papier (63 en 62 procent). Zwitsers en Duitsers vinden het fijn om te bladeren en op papier een goed overzicht van het document te hebben (rond de 60 procent).

Duitsers printen in 2020 maar liefst het dubbele aantal (51) pagina's vergeleken met de voorgaande peiling in 2018.

Opvallend is dat de tevredenheid in Nederland, België en Duitsland is afgenomen. Nederlanders zijn nog wel het meest tevreden over hun printgedrag (69%). De Zwitsers zijn het minst tevreden met het aantal geprinte pagina's (40 procent tevreden).

In België wil men minder printen, 28% van de Belgen vindt dat ze te veel printen. Zwitsers, Oostenrijkers en Duitsers willen juist meer printen, in deze landen vindt ongeveer 30% van de bedrijven dat ze te weinig bladzijdes printen.

De werktas is vergeleken met 2018 wat zwaarder geworden. De gemiddelde werktas in de vijf Europese landen weegt inmiddels 5,8 kg. Deze gewichtstoename kan verklaard worden door het toegenomen laptopgebruik.

De Zwitsers zijn erg ontevreden over hun printgedrag (40 procent tevreden). Wellicht houdt dit ook verband met hun zware werktas van gemiddeld 8,3 kg.

Printgedrag, werktas en tevredenheid

Land										
	2018	2020	2018	2020	2018	2020	2020	2020	2020	2020
Bladzijdes per dag op werk	17,4	11,3	26,0	51,0	17,1	15,8	19,7	21,0		
Werktas in kg	3,7	4,5	3,2	6,5	5,6	5,4	4,5	8,3		
Tevredenheid (%)	77	69	79	54	81	60	48	40		

5. Laptop en smartphonegebruik opnieuw in de lift

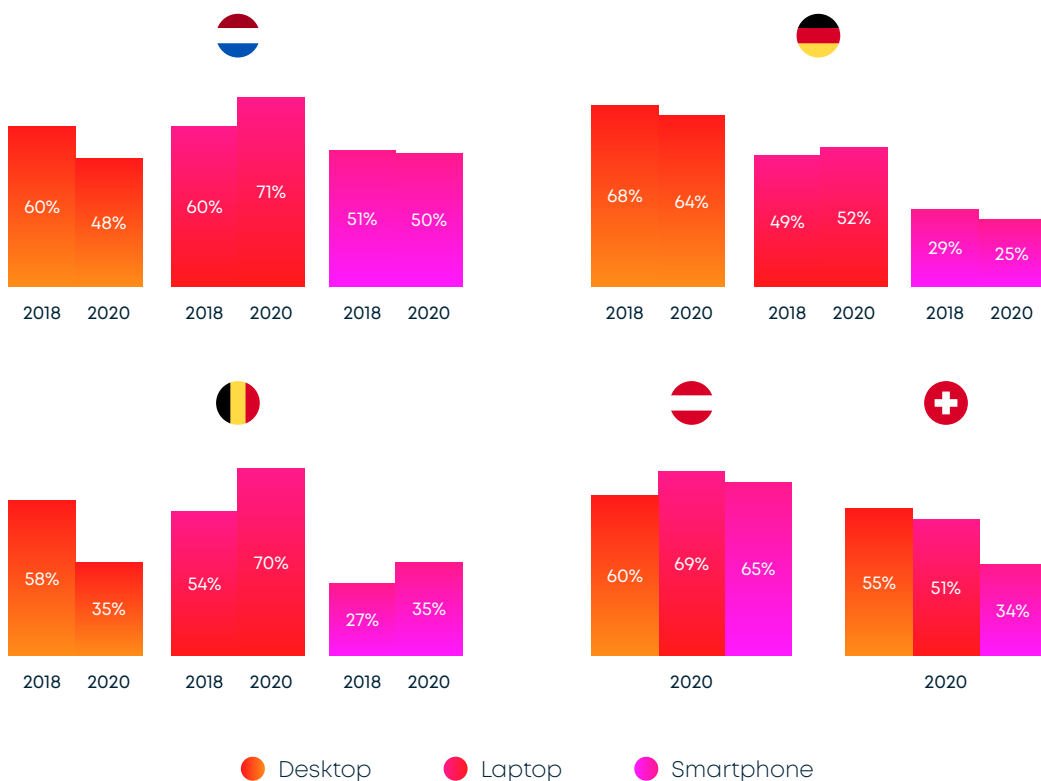
In Nederland (71 procent) en België (70 procent) heeft de laptop inmiddels de desktop verdrongen als meest gebruikte apparaat.

In Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland blijft de desktop vooralsnog het meest gebruikte apparaat, maar de afstand tot de andere tools daalt. De smartphone is vooral in Nederland populair (50% van de gebruikers).

Was het gebruik van de desktop in Duitsland in 2015 nog bijna 84 procent, inmiddels is dat gedaald naar 64 procent. Een smartphone gebruikt de Duitser nog steeds weinig voor zijn werk (25 procent).

Het zou zo maar eens zo kunnen zijn, dat de oudere medewerker vaker de desktop of de laptop gebruikt. Niet omdat hij of zij 'achterblijft', maar omdat het kleine scherm op de smartphone niet voldoet – ondanks gebruik van de (lees-) bril.

Gebruik van apparaten

6. De Coronacrisis en thuiswerken

De belangstelling voor thuiswerken neemt de laatste jaren toe. Uit recente cijfers van onder andere de Europese Commissie blijkt dat steeds meer mensen thuiswerken. Het aantal thuiswerkers in Nederland bedraagt inmiddels meer dan 35 procent. In België (25 procent), Duitsland (14 procent), Oostenrijk (23 procent) en Zwitserland (25 procent) is het percentage thuiswerkers lager.

In 2020 heeft de Covid-19 pandemie in veel landen geleid tot een toename van het aantal thuiswerkers. Door de lockdownmaatregelen van overheden in de diverse landen hebben veel werkgevers de omvang en duur van thuiswerken vergroot.

Om een goed beeld te kunnen schetsen van de impact van de Coronacrisis op Papierloos Werken hebben we de deelnemers gevraagd naar de belangrijkste veranderingen door de Coronapandemie.

Gedrag en perceptie

Land												
	<49jr.	50*jr.			<49jr.	50*jr.			<49jr.	50*jr.		
Bladzijdes per dag vóór Corona thuiswerk	9,2	9,2	13,2	3,2	80,5	57,8	82,1	52,8	7,2	3,9	8,0	5,2
Bladzijdes per dag vóór Corona op werk	13,4	18,7	16,6	12,5	28,7	17,1	27,4	17,5	21,4	20,4	20,6	21,6
Tevredenheid print (%)	69	69	65	75	47	61	49	59	54	79	59	60
Gebruik mobiele telefoon (%)	49	53	60	36	34	20	33	20	36	30	43	28
Belang van eigen applicatie (%)	67	58	69	59	59	66	66	57	56	67	63	55
Aantrekkelijkheid papierloos werken (%)	57	54	60	49	63	56	63	54	53	42	53	49
Realistisch (%)	47	65	57	45	56	61	58	59	51	56	64	44
Veel printen om goed thuis te kunnen werken (%)	12	31	17	19	43	21	35	30	28	24	33	22

Gedrag en perceptie

Land								
	<49jr.	50+jr.			<49jr.	50+jr.		
Bladzijdes per dag vóór Corona thuiswerk	36,9	21,7	27,9	37,6	98,3	58,4	106,1	73,0
Bladzijdes per dag vóór Corona op werk	10,8	3,6	7,6	10,1	13,0	35,3	21,8	10,8
Tevredenheid print (%)	46	54	46	50	38	52	45	35
Gebruik mobiele telefoon (%)	34	29	31	35	34	37	29	41
Belang van eigen applicatie (%)	65	58	62	64	56	63	55	59
Aantrekkelijkheid papierloos werken (%)	59	46	52	59	59	60	58	61
Realistisch (%)	58	47	53	57	60	45	54	61
Veel printen om goed thuis te kunnen werken (%)	28	22	24	28	32	33	35	29

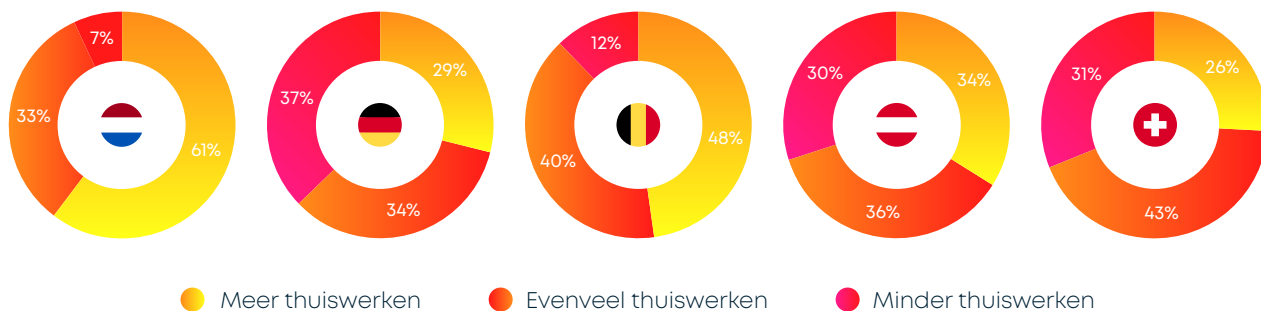
“Uit recente cijfers van onder andere de Europese Commissie blijkt dat steeds meer mensen thuiswerken.”

Meer thuiswerken door Coronacrisis

Door de lockdownmaatregelen die Europese overheden hebben ingevoerd tijdens de Coronacrisis verwachten we dat een toename zichtbaar is van het aantal thuiswerkers.

Corona en de thuiswerksituatie

vergeleken met voordat de coronacrisis uitbrak

Met name in Nederland (61 procent) en België (48 procent) is men tijdens de Coronacrisis inderdaad meer gaan thuiswerken.

In Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland is het beeld wisselend. Opvallend is dat in de Duitstalige landen circa een derde van de mensen juist minder is gaan thuiswerken tijdens de Coronacrisis.

Heeft de toename van thuiswerken ook invloed gehad op het aantal bladzijdes dat wordt uitgeprint?

Veranderingen in printgedrag door Coronacrisis

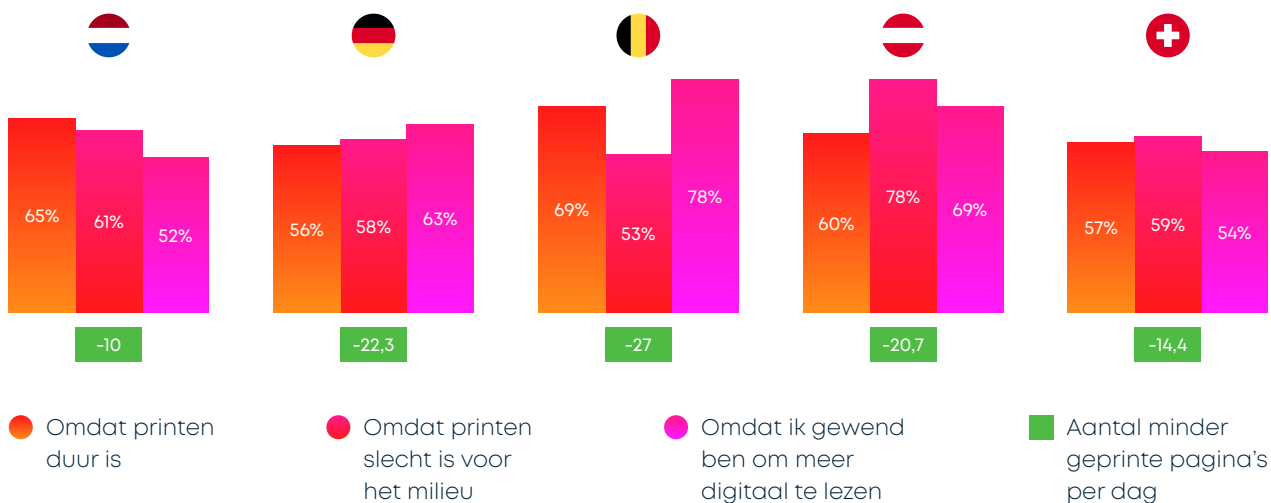
Land					
Bladzijdes per dag, thuis voor het werk, vóór Corona	9,2	69,8	6,5	32,8	91,3
Bladzijdes per dag, op het werk, vóór Corona	14,9	23,2	21,1	8,9	16,9
Bladzijdes per dag thuis voor het werk, momenteel	6,2	11,6	7,5	4,9	10,1
Bladzijdes per dag op werk, momenteel	11,3	51,0	15,8	19,7	21,0
Minder bladzijdes geprint dan vóór Corona (%)	41	27	34	38	36
Evenveel bladzijdes geprint als vóór Corona (%)	53	63	59	53	53
Meer bladzijdes geprint dan vóór Corona (%)	7	10	7	9	10

In alle onderzochte landen is de meerderheid even veel of minder gaan printen dan vóór de Coronacrisis. Sinds Corona print men evenveel of minder in Nederland en België (93 procent), Oostenrijk (91 procent) en Duitsland en Zwitserland (89 procent).

Het valt op dat men in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland vóór de Coronacrisis heel veel pagina's thuis uitprintte voor het werk. Dat is in 2020 een stuk minder geworden. Vooral in Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk zien we een grote verschuiving van thuisprinten naar printen op het werk.

“In alle onderzochte landen is de meerderheid even veel of minder gaan printen dan vóór de Coronacrisis.”

Minder printen tijdens Coronacrisis

Vooral in België, Duitsland en Oostenrijk is men tijdens de Coronacrisis minder bladzijdes gaan printen. Hiervoor worden verschillende redenen aangevoerd.

Met name Belgen (78 procent) en Oostenrijkers (69 procent) vinden printen duur. Printen is slecht voor het milieu, vinden vooral de Oostenrijkers (78 procent). Daarnaast is men in alle landen gewend om meer digitaal te lezen.

Een andere reden om minder te printen is omdat er minder activiteiten plaatsvinden wegens Corona. Ook zien we een toename van digitalisering sinds de Coronacrisis. Veel thuiswerkers hebben thuis niet de beschikking over een printer, wat natuurlijk de vermindering van het aantal geprinte bladzijdes verklaart.

7. Conclusie

Door toegenomen digitalisering en maatschappelijke veranderingen wordt al jaren de opkomst van het papierloze kantoor voorspeld. Een aantrekkelijk vooruitzicht, maar de praktijk blijkt weerbarstiger. Het gebruik van papier in de kantooromgeving is de afgelopen jaren nauwelijks gedaald. Dit onderzoek heeft verschillende verklaringen hiervoor blootgelegd.

Het werken met papier blijft nodig, vinden vooral leidinggevenden in Nederland, Duitsland en Oostenrijk. In Zwitserland en België is men iets minder overtuigd van de noodzaak van printen. Papier heeft voordelen zoals het maken van aantekeningen, bladeren en goed overzicht hebben in het document. Vooral Duitsers vinden dat papierloos werken leidt tot een betere werk-privébalans en meer vrije tijd.

Digitaal blijkt veilig

Digitalisering heeft naast voordelen ook nadelige kanten. Veiligheid is een belangrijk aspect. Recent onderzoek toont aan dat digitaal werken diverse veiligheidsrisico's met zich meebrengt. Maar in het algemeen kan gesteld worden dat cloud-gebruik en SaaS-oplossingen breed worden ingezet en een veilige omgeving vormen.

Veranderde perceptie

Er komt verandering in de perceptie van het werken met papier. Papier is niet altijd een voordeel ten opzichte van digitaal. Slechts 17 procent van de Nederlanders is het eens met de stelling 'Om goed thuis te werken print ik veel uit'. Slechts 12 procent van de Nederlanders vindt dat papier in de tas een productief gevoel geeft. Ook in de andere landen krijgt deze stelling weinig ondersteuning. Voor alle landen geldt: de meeste projecten lenen zich prima

voor digitaal – dus papierloos – werken. Ook raakt men steeds meer gewend om digitaal te lezen. Nog een argument voor digitaal: printen is duur en slecht voor het milieu.

Managers geven nog altijd niet het goede voorbeeld

Zoals ook bleek uit het onderzoek van 2015 en 2018 printen leidinggevenden nog steeds meer dan niet-leidinggevenden, daarin geven ze nog steeds niet het goede voorbeeld. Uitschieters zijn Duitsland en Nederland, waar leidinggevenden aanzienlijk meer pagina's per dag printen dan niet-leidinggevenden. Wel zijn de meeste leidinggevenden in alle landen het erover eens dat papierloos werken een zeer aantrekkelijk én realistisch vooruitzicht is.

Papierloos werken populairder, tevredenheid afgenomen

Papierloos werken is de afgelopen vijf jaar populairder geworden, zowel in Nederland, België als Duitsland. Ook in Oostenrijk en Zwitserland vindt men papierloos werken over de hele linie aantrekkelijk. De tevredenheid over het eigen printgedrag is flink afgenomen.

Voordelen van papierloos

Werknemers in Nederland, België en Duitsland erkennen de voordelen van papierloos werken. Een grote meerderheid van de bedrijven vindt dat het makkelijker is om documenten papierloos te bewaren. Op digitale wijze is het makkelijker om documenten te delen. En minstens de helft van alle werkenden vindt documenten weggooien makkelijker als het papierloos plaatsvindt.

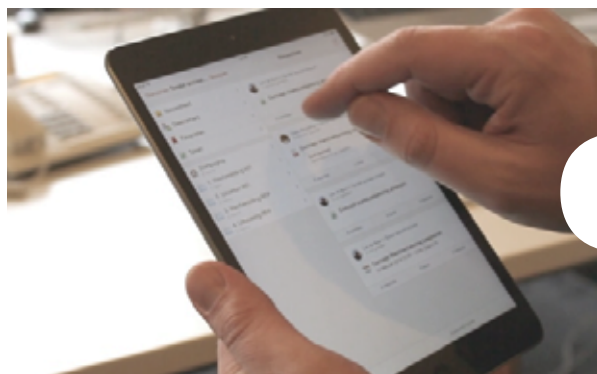

Laptop wordt dominanter

In Nederland en België heeft de laptop inmiddels de desktop verdrongen als meest gebruikte apparaat. In Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland blijft de desktop vooralsnog het meest gebruikte apparaat, maar de afstand tot de andere tools daalt. De smartphone is vooral in Nederland populair.

Corona en thuiswerken

Met name in Nederland en België is men tijdens de Coronacrisis meer gaan thuiswerken. In alle onderzochte landen is de meerderheid van de bedrijven even veel of juist minder gaan printen dan vóór de Coronacrisis.

Papieren versus digitale toekomst

Papierloos werken biedt diverse voordelen. Werknemers kunnen tegenwoordig tijd- en plaatsonafhankelijk werken. Documenten zijn digitaal en op afstand beschikbaar, wat leidt tot lagere kosten en een hogere productiviteit. Digitaal werken zorgt er ook voor dat kennis makkelijker uitgewisseld kan worden en voor iedereen in de juiste versie beschikbaar is op één centrale plek. Toch blijft papier in de kantooromgeving voorlopig nog wel een vertrouwd verschijnsel. De toekomst zal uitwijzen of het papierloze kantoor een stap dichterbij komt.

‘Papier en printen?’

Tenzij het niet anders kan!’

Reactie op onderzoek papierloos werken door Jan Tjerk Boonstra, principal consultant bij Human Capital Group en hoofdredacteur magazine HR Strategie.

Printen van papier. Voor veel mensen is dat tegenwoordig iets uit het verleden of iets wat ze (amper) kennen. Het gebruik van devices als laptops en smartphones is een integraal onderdeel van ons leven geworden. Niet alleen voor ons werk, maar met name voor jongere generaties een wezenlijk onderdeel van hun manier van leven die draait om continu met anderen verbinden en informatie delen. Papier en printen maakt daar geen onderdeel meer van uit, tenzij het niet anders kan (bijvoorbeeld omdat de opleiding daarom vraagt). Onze wijze van organiseren, werken én leven is echter zo in verandering dat printen daar op langere termijn nog moeilijk mee valt te rijmen.

De ontwikkeling van het ‘nieuwe werken’ – dat vooral synoniem stond voor thuiswerken en met andere kantoorinrichtingen - meer dan tien jaar geleden, is geëvolueerd naar een waaier van vormen van organiseren en werken. Hybride vormen van organiseren in wisselende teams van mensen met een grote mate van autonomie van mensen in het bepalen van waar, wanneer, hoe en met wie het werk kan worden gedaan. En ‘het kantoor’ heeft meerdere betekenissen gekregen die uiteenlopen van plek om te werken tot en met plek om niet te werken maar om plezier te hebben door elkaar te ontmoeten. Het boek van Japke Bouma ‘Werken doe je maar thuis’ is daarvoor illustratief. Bij die wijze van werken past een snelle vorm van informatie-uitwisseling die alleen nog digitaal kán plaatsvinden.

Een conclusie van het onderzoek bevestigt dat ook; projectmatig werken is vooral gebaat bij digitaal werken. Ook een ander aspect, terloops in het onderzoek naar voren komend, gaat van steeds grotere betekenis worden in het minder gebruik maken van papier en dat is de ‘voetafdruk van papier’. Papier betekent productie, vervulling (bijvoorbeeld inkt en watergebruik) en transport en het voorkomen daarvan wordt steeds meer onderdeel van het maatschappelijk en duurzame profiel van organisaties.

Wat vermoedelijk blijft aan papier is de emotionele waarde en beleving van papier. Voor veel mensen is het lezen van een boek of krant vanuit die invalshoek een andere beleving dan informatie delen of verwerken. Papier draagt daar bij aan een beleving van rust of juist afstand nemen van de dagelijkse werkelijkheid en hectiek. Die scheidslijn tussen papier en digitaal zal vanuit die invalshoek steeds groter worden. Digitaal werken wordt de norm voor werken en voor zakelijke transacties en papier hoort bij vrije tijd waar beleving en emotie voorop staan.

Colofon en bronnen

Een uitgave van : Fellow Digitalts bv, Amsterdam/Keulen
Auteur: Hans Koekkoek
Onderzoeksburo: No Ties, Amsterdam
Opmaak: Vorm in Uitvoering, Rhenen
Infographics: Matters Most, Amsterdam
Beelden: Fellow Digitalts, Istockphoto.com

©2021, Fellow Digitalts bv Amsterdam

Auteursrecht voorbehouden. Gebruik van deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Fellow Digitalts bv
Kostverlorenstraat 19C
1052 GT Amsterdam
The Netherlands

T: +31 (0)20 305 76 60
www.fellowdigitalts.com
info@fellowdigitalts.com

Fellow Digitalts GmbH
Brüsseler Str. 25
50674 Cologne
Germany

T: +49 (0)221 828 293 64
www.fellowdigitalts.de
info@fellowdigitalts.de

Succeeding together

